यथेति सुप्रणीतेनेतिश्लोकेनयन्मनुवचनमुक्तंतद्ब्रह्मणएववचनंमनुमुखाच्छ्रुतमित्यर्थः ॥ १२ ॥ प्रागिति दंडएवउक्तवचनाद्धर्मशब्देनव्यवहारशब्देनचोच्यतइत्यर्थः प्राग्वचनंधर्मवचनं ॥ १३ ॥ रूपतो
ग्निरिवोत्थितइतितस्यांतरंरूपंदुष्टसंतापकत्वाक्रूरमग्नितुल्यमित्युक्तं ॥१४॥ बाह्यंरूपंवर्णयति नीलेति दंडाधिष्ठात्र्यादेवतायाइदंध्यानादिकंअज्ञानाददंड्यदंडजंदोषंनिराकर्तुंदंडकर्तृभिरमात्यादिभिर्ध्येयमित्ये
वमर्थयुक्तं यदितुलौकिकानिदंडधर्मव्यवहारांगान्यत्रोत्प्रेक्ष्यंतेतर्हिएवंव्याख्येयं तत्रदंडःसंहर्तृत्वाद्रौद्रोरुद्रश्वनीललोहितइतितस्याग्निरिवोत्थितइतिलोहितंरूपमुक्तं नीलंचनीलोत्पलेतिनिरुक्तं तत्रराज्ञोदंड्ये
द्वेषात्तद्धनेचलोभात्प्रणेयस्यदंडस्यमालिन्यरागोत्पन्नत्वान्नीललोहितंदंडस्यरूपं चतस्रोदंष्ट्राइवप्राणिनांवधसाधनानियत्रसः तथाहि केचिन्मानभंगेन केचिद्धनहरणेन केचिदंगवैकल्येन केचित्प्राणव्यापाद
नेनचवध्यंतेऽतस्तान्येवतद्दंष्ट्राः चत्वारोभुजाःअर्थादानकर्तारोयस्यसः तथाहि प्रजाभ्यःसामंतेभ्यश्चकरादानंअनृतादर्थिनोऽर्थ्यमानद्रव्याद्द्विगुणधनादानं अनृतात्प्रत्यर्थिनस्तत्समंद्रव्यादानं धनवतःकदर्याद्वि
प्रात्सर्वस्वादानंचेति अथतस्यैवव्यवहाररूपिणोरूपंवर्णयति अष्टपान्नैकनयनःशंकुकर्णोर्ध्वरोमवान् जटीद्विजिव्हइति आवेदनं भाषासंप्रतिपत्तिर्मिथ्योत्तरं कारणोत्तरं प्राङ्न्यायं प्रतिभूःक्रियाफलसिद्धिश्चे

यथोक्तमेतद्वचनंप्रागेवमनुनापुरा॥ यन्मयोक्तंमनुष्येंद्रब्रह्मणोवचनंमहत्॥ १२॥ प्रागिदंवचनंप्रोक्तमतःप्राग्वचनंविदुः॥ व्यवहारस्यचाख्यानाद्व्यवहारइ
होच्यते॥१३॥ दंडेत्रिवर्गःसततंसुप्रणीतेप्रवर्तते॥ दैवंहिपरमोदंडोरूपतोग्निरिवोत्थितः॥१४॥ नीलोत्पलदलश्यामश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः॥ अष्टपान्नैकनयनःशं
कुकर्णोर्ध्वरोमवान्॥ १५॥ जटीद्विजिह्वस्ताम्रास्योमृगराजतनुच्छदः॥ एतद्रूपंबिभर्त्युग्रंदंडोनित्यंदुराधरः॥ १६॥ असिर्धनुर्गदाशक्तिस्त्रिशूलंमुद्गरःशरः॥
मुसलंपरशुश्चक्रंपाशोदंडष्टितोमराः॥ १७॥ सर्वप्रहरणीयानिसंतियानीहकानिचित्॥ दंडएवससर्वात्मालोकेचरतिमूर्तिमान्॥ १८॥

त्यष्टौपादाः एतैर्हिनिमित्तैर्दंडश्चरतिनान्यथेत्येतेषांपादत्वं तत्रआवेदनंअर्थिनासभ्यान्प्रतिगत्वादेवदत्तोमदीयंशतंसुवर्णानांअमुकस्मिन्देशेकालेसाक्षिणिचगृहीत्वानददातीति तद्धस्तेनलेखनं पुनरपिप्रत्यर्थिन
माहूयतत्समक्षंतथैवलेखनंभाषा तत्रप्रत्यर्थिनाहमेतस्यधारयामीत्युक्तेनकस्यापिदंडइतितदिदंसंप्रतिपत्तिरूपमुत्तरं नदंडपादत्वेनगण्यते नाहमेतस्यधारयामीतिमिथ्योत्तरं मयागृहीतमासीत्तत्पुनःपरावृत्यदत्त
मितिकारणोत्तरं अस्मिन्नर्थेऽनेनपूर्वमहमभियुक्तस्तत्रपराजितोमयेतिप्राङ्न्यायोत्तरं त्रिविधेप्यस्मिन्नुत्तरेअर्थिप्रत्यर्थिभ्यांप्रतिभूर्देयः अहमेतस्मिन्पराजितइदंद्रव्यंदास्यामीतिक्रियास्वमतसाधकानांसा
क्षिपत्रभोगशपथादीनांप्रदर्शनंततोऽभ्युपगमे तस्यजयइति अष्टभ्यःपादेभ्योऽनंतरअपराधीदंड्यतइत्येतेदंडस्यपादाः यदाहयाज्ञवल्क्यः निन्हवेभावितोदद्यात्धनंराज्ञेचतत्समं मिथ्याभियोगीद्विगुणमभियोगाद्ध
नंवहेदिति नैकनयनः नैकानिबहूनिनयनस्थानीयानिराजामात्यपुरोहितपर्षदाख्यानि दर्शनसाधनानियस्मिन् शंकुकर्णःतीक्ष्णकर्णःअवश्यंश्राव्य ऊर्ध्वरोमवान्अत्यंतंउत्फुल्लः शंकुकर्णश्चासौऊर्ध्वरोमवां
श्चेतिसमासः॥१५॥ जटीति जटीअनेकसंदेहजटिलः द्विजिव्हः अर्थिप्रत्यर्थिनोर्वाक्यवैमत्यात्द्विजिव्हेयस्यसतथा एवंव्यवहाररूपिणोदंडस्यरूपमुक्त्वाधर्माख्यंदंडरूपमाह ताम्रास्योमृगराजतनुच्छदइति
ताम्रोवन्हिरेवाहवनीयादिरास्यंयस्यसतथा मृगराजःकृष्णमृगस्तत्संबंधिचर्मतनुच्छदःशरीराच्छादकंप्रावरणमस्य एतेनदीक्षाप्रधानोयज्ञउक्तः एतच्चसर्वेषांदानोपवासहोमादीनामुपलक्षणं॥१६॥१७॥१८॥

Digitized by Google